

RAADSVORSTEL

raadsvergadering: 4 april 2012
onderwerp: Rekenkameronderzoek Afvalinzameling
bijlage: ontwerp-besluit
datum: 26 maart 2012
gemeentebld I nr.: 14
agenda nr.: 6

Aan de gemeenteraad,

In de periode van september 2011 – januari 2012 heeft de Rekenkamer Hilversum ondersteund door Bureau Mileu & Werk, onderzoek gedaan naar afvalinzameling in Hilversum. Aanleiding voor dit onderzoek waren de vragen van de gemeenteraad aan het college van burgemeester en wethouders omtrent de inzameling van plastic huisafval. Deze vragen waren een signaal voor de rekenkamer dat de raad onvoldoende inzicht heeft in de mate waarin de uitbesteding van haar taken aan de GAD, bijdraagt tot het behalen van de beoogde resultaten. De Rekenkamer Hilversum wilde daarom onderzoek doen naar de doelmatigheid en effectiviteit van de afvalinzameling door de GAD en de aansturing hiervan door de gemeente Hilversum.

Verloop onderzoek

In eerste instantie zijn de wettelijke verplichtingen en richtlijnen geïnventariseerd. Daarna zijn interviews gehouden met betrokken ambtenaren en met medewerkers van de GAD en is een cijfermatige analyse van de kostendekking van de tarieven uitgevoerd. Vervolgens is een analyse van klachten uitgevoerd en zijn (bestaande) klanttevredenheidsonderzoeken bestudeerd. Aanvullend is een beperkt veldonderzoek uitgevoerd waarin enkele buurtlocaties zijn bezocht en passanten zijn ondervraagd over hun ervaringen met de afvalinzameling.

Het feitenrapport is in concept voorgelegd aan de ambtelijke organisatie en aan de GAD voor een controle op de juistheid van de feiten. Dit heeft geleid tot een aantal verbeteringen in het rapport. Vervolgens heeft de rekenkamer haar conclusies en aanbevelingen geformuleerd. Het definitieve rapport is vervolgens voorgelegd aan het college van burgemeester en wethouders voor een bestuurlijke reactie. Ook is de GAD in de gelegenheid gesteld om op de conclusies en aanbevelingen te reageren.

Conclusies

De belangrijkste conclusies zijn:

- Het Gewest Gooi en Vechtstreek stelt het afvalbeleid vast voor de gewestgemeenten als geheel. De gemeente Hilversum heeft geen eigen (aanvullende) doelstellingen op het gewestelijke afvalbeleid geformuleerd.
- De GAD voldoet aan de landelijke doelstellingen ten aanzien van afvalinzameling en het voorzieningenniveau is op orde.
- De kosten van de GAD zijn aan de lage kant en voor alle gewestgemeentes gelijk. De kosten die de verschillende gewestgemeentes echter doorberekenen aan de individuele huishoudens verschillen fors per gemeente. In de gemeente Hilversum ligt het tarief voor de afvalstoffenheffing 18 % lager dan gemiddeld in Nederland. Hilversum is hierbij met een gemiddeld bedrag van € 205 in 2010 de goedkoopste in de regio.
- De kosten van de GAD zijn laag, maar niet inzichtelijk in de jaarstukken van het gewest. De huidige opzet van de begroting en jaarrekening van het gewest in casu de GAD biedt geen inzicht in de kosten en eventuele baten per afvalstroom dan wel per inzamelvoorziening. Via een landelijke benchmark zijn deze gegevens wel inzichtelijk.

- Inzamelcijfers zijn alleen op regionaal niveau bekend. Het is dus niet inzichtelijk hoe de inzamelprestaties (en daarmee de kosten en baten) van Hilversum zich verhouden tot de overige gewestgemeentes.
- Uit enquêtes en een beperkt veldonderzoek blijkt dat de inwoners van Hilversum tevreden zijn met de dienstverlening van de GAD. Uit een klachtenanalyse blijkt dat de GAD gemiddeld per dag 10 meldingen over de afvalinzameling in Hilversum binnenkrijgt. In vergelijking met andere gemeenten in het land is dit een gemiddelde score.
- Formeel-juridisch kan de gemeenteraad van Hilversum geen kaders stellen met betrekking tot het afvalbeleid, de kwaliteit van de dienstverlening en de operationele uitvoering. Dit is aan het algemeen bestuur van het gewest. De gemeenteraad kan alleen via indirecte weg haar invloed uitoefenen; via het portefeuillehoudersoverleg Milieu waarin de betreffende vakwethouder zitting heeft en via het algemeen bestuur van het gewest waarin de gemeente Hilversum met negen leden (waarvan zeven raadsleden) bijna 1/3 van de stemmen heeft.

Aanbevelingen

Op grond van bovenstaande conclusies heeft de rekenkamer een aantal aanbevelingen geformuleerd:

- Bepaal als gemeente Hilversum of eigen kaders en aanvullend beleid wenselijk is. Voorbeelden van terreinen waarop aanvullend beleid geformuleerd kan worden zijn: de frequentie van inzameling van verschillende afvalstromen, het plaatsen van ondergrondse verzamelcontainers en het wel of niet afrekenen met inwoners op basis van het afvalaanbod (tariefdifferentiatie). Plaats deze beleidswensen in een breder perspectief. Betrek daarbij ook taken die aan de afvalinzameling verwant zijn en in één pakket aan diensten zouden kunnen worden uitgevoerd, zoals bijvoorbeeld het beheer en onderhoud van de openbare ruimte. Bepaal ook op welke wijze de verantwoordingsinformatie ten aanzien van afvalinzameling gepresenteerd moet worden en of de raad behoefte heeft aan concrete prestatieafspraken met de GAD.
- Maak als raad actiever gebruik van de sturingsmogelijkheden via de bestaande gremia zoals het portefeuillehoudersoverleg Milieu en het algemeen bestuur van het gewest. Geef de vakwethouder die zitting heeft in het portefeuillehoudersoverleg Milieu de opdracht om eventuele aanvullende gemeentelijke beleidskaders te betrekken bij de voorstellen die ter besluitvorming aan het dagelijks bestuur en in het verlengde hiervan aan het algemeen bestuur van het gewest worden voorgelegd. Bespreek ook de verantwoordings- en beleidsstukken van de GAD inhoudelijk in de raad.
- Indien blijkt dat de mogelijkheden voor (bij)sturing via het portefeuillehoudersoverleg en het algemeen bestuur onvoldoende zijn, overweeg dan of aanpassing van de gemeenschappelijke regeling gewenst is. Zoek daarvoor steun bij andere gewestgemeenten.
- Geef als Raad aan de Hilversumse leden van het algemeen bestuur van het Gewest de opdracht mee om duidelijkheid te vragen over wanneer de GAD wel of niet ‘gemeentelijk’ maatwerk kan leveren en hoe de kosten worden (door)berekend.

De rekenkamer verzoekt u in te stemmen met het onderzoeksrapport en de conclusies en aanbevelingen daaruit over te nemen.

De commissie adviseert de raad positief, m.u.v. GroenLinks die een voorbehoud maakt. Leefbaar Hilversum verzoekt het onderwerp met debat te agenderen, zodat er over afvalbeleid gesproken kan worden.

Namens de Rekenkamer Hilversum,
dr. V.M.C. van Geen, voorzitter

RAADSBESLUIT

De raad van de gemeente Hilversum,

Gelezen het voorstel van de Rekenkamer Hilversum d.d. 29 februari 2012 ;

BESLUIT:

In te stemmen met het onderzoeksrapport en de conclusies en aanbevelingen daaruit over te nemen.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering
van 4 april 2012
de griffier, de voorzitter,

K.E. Driehuijs

P.I. Broertjes